ehk mägar. Haruldasemaist lindudest on nähtud: valge- ja mustatiivalist tiiri, kalakotkast, krullutajat kohukaela, raba- ja sookana, musta ning rohelist rähni, siniraagu, kaarnat jt.

Kaladest on Virtsjärv rikas. Pea kõiki meie maa sisevete kalu on järvest leitud. Nimetada võiks: haugi, latikat, rääbist, ihest, säga, sudakut, lutsu, särge, viidikat, kiiska, ahvenat, säinast, nurgu, tõugjat, angerjat, linaskit, vingerjat, kokre, turba ja hürilast. Püütud on kuni 40-naelaseid hauge ja 18-naelaseid sudakuid, kuna keskmine raskus on 2—3 n.

Viimaseil aastail on kalarohkus ennem kasvamas kui kahanemas, sest endine röövpüük on vähemaks jäänud.

Maastikud. Rannu on tüübilisem Eesti väikepõldude ja salude maastiku esindaja. Kultuurmaistute koondumist märkame enam kihelkonna keskuses ja kaguosas voortel, kühmadel ja soosaartel. Peale tavaliste kõrsviljade esinevad suuremail taludel nisu- ja tatrapõllud, ka peetakse karja söödarohtu paiguti õige rohkesti.

Igal pool ümbritsevad talusid keedu- ja juurvilja-aiad, mis peale muu ka kodu kaunistamiseks suuresti kaasa aitavad.

Maastikuliselt enam-vähem iseloomulikest aladest võiks Rannu kihelkonnas tähendada:

1) põhjapoolset laussoode ja heinamaade ala,

2) kühmade, künniste ja väikepõldude ala, mis asub kiriku, Virtsjärve, Rannu mõisa ja Metsküla vahel, s. o. katab terve kihelkonna keskosa.

3) kagupoolset kõrgete põldude ja kultuurmaistute ala (Hirvu ja Lapetukma küla kohal) ja

4) edelapoolset suurte metsade ja metssoode ala, mis täidab Nigula ja Paaslangi jõe vahelist rannikut.

Muidugi mõista on ka seesugune jaotus ainult tingimuslik; tõeliselt sünnib ühelt alalt teisele üleminek täiesti märgatamata, ilma kindlate piirideta.

4. Inimene.

Asulad ja elamud. Suuremad külad on Rannus koondunud paremate põllumaade ümber, kihelkonna keskusesse ja lõunaservale. Põhja pool ja järve rannikul esinevad juba vähemad külad (Vehendi küla) ja üksikud elamud (Jõesuus), millede tekkimiseks kalastamine järvel võimalust on pakkunud. Peale selle esinevad mõned üksikud käsitööliste elamud Rannu mõisa lähedal maantee ääres ja nõmmel.

Rannus on ahel- ja tõstandusküla tüüpi kõige sagedamini leida (Noorma, Uniküla). Seesuguste külade tekkimine on tingitud põldude ja karjamaade asetusest. Ka sumbkülade tekkimiseks on Rannus soodsad eeldused (maastiku viirulisus, kõrgemate ja madalamate kohtade vaheldumine). Sumbküladest nimetame Kipastut, Lapetukmat ja Neemisküla. Verevi on ainuke tänavküla Rannus.